

DÜNYA EKONOMİK FORUMU: ELEŞTİREL BİR BAKIŞ VE 2016 DAVOS ZİRVESİ DEĞERLENDİRMESİ

Yrd. Doç. Dr. Celal KIZILDERE¹

Özet:

Dünyada ekonomik faaliyetlerin yönünü belirleyen, küresel boyutta ekonomik sorunlara çözüm arayan çeşitli kurum, kuruluş, dernek ve forumlar vardır. Örneğin Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu, Dünya Ticaret Örgütü, G-20 vb. Dünya Ekonomik Forumu da bunlardan biridir. Uluslararası bir vakıf olan ve dünyadaki önemli işadamları ile siyasetçilerini buluşturan Dünya Ekonomik Forumu, küresel sorunların tartışıldığı yer olarak bilinir. Bu çalışmada önce Dünya Ekonomik Forumu tanıtılacak, daha sonra ise yapılmış olan zirvelere değinilecek, özellikle 2016 Davos Zirvesine ayrı bir önem verilecektir. Çünkü bu zirve için Dördüncü Sanayi Derimi sloganı seçilmesine rağmen, diğer güncel ve ivedi sorunlar öncelik kazanmıştır. Örneğin terör sorunu, mülteci krizi ve istihdam politikaları gibi konular, bu yılki Dünya Ekonomik Forumu'nun gündemine oturmuştur. Bu durum, Forumun ilgilendiği küresel ekonomik sorunların yanı sıra artık güncel ve ivedi çözüm bekleyen, siyasi ve sosyal sorunlarla da ilgilenmesi gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda özellikle istihdam politikalarının da ele alınacağı düşünülmektedir. Kısaca Forum, bütün dünyayı ilgilendiren konuların büyüteç altına alındığı bir platform olma yolunda ilerlemektedir

Anahtar Kelimeler: Dünya Ekonomik Forumu, Davos Zirvesi, Ekonomik Sorun, İstihdam Politikaları.

Jel Kodları: F01, F55, F13.

WORLD ECONOMIC FORUM: A CRITICAL VIEW AND ASSESSMENT OF SUMMIT THE DAVOS IN 2016

Abstract:

There are is determines the direction of economic activities in the world which are looking for a solution to the global economic problems that various agencies, organizations, associations and forums. For example, the World Bank, the International Monetary Fund, World Trade Organization, the G-20, etc. The World Economic Forum also is one of them. The World Economic Forum is known an international foundation which brings together the world and with important politicians, businessmen, as the place for the discussion of global issues. In this study, will be introduced before the World Economic Forum, then the heights will be presented to the World Economic Forum to be mentioned, especially a special emphasis will be given to the Davos summit in 2016. Because this summit Although the Fourth Industrial Revolution slogan selected, terrorism and refugee crises are sitting this year's World Economic Forum's agenda. For example, the problem of terrorism, issues such as refugee crisis and employment policies, is seated on the agenda of this year's World Economic Forum. In this case, as the global economic problems as well as the Forum's no longer interested in current and urgent unresolved, revealed the need to deal with political and social issues. In this context, particularly in the employment policy is expected to be discussed. In short, it is moving towards becoming a platform under the magnifying glass of the issues of concern to the whole world, the World Economic Forum.

Keywords: World Economic Forum, Davos Summit, Economic Problem, Employment policies.

---

¹ Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Erciş İşletme Fakültesi, İktisat Bölümü, E-Mail: celalkzldere@gmail.com

Jel Kodları: F01, F55, F13.

GİRİŞ

Günümüz dünyası, birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır ve kalmaya da devam edeceğe benziyor. Çünkü temel iktisat derslerinde de belirtildiği üzere kıt kaynaklar sınırsız (sonsuz) ihtiyaçlar ikilisi ve de paylaşım noktasında dengesizlik olduğu sürece, bu kısır döngü devam edecektir. Kaldı ki söz konusu sorun, tarihsel ve doğal nedenlerden dolayı bazı ekonomilerde daha fazla kendisini hissettirmiştir. Bu bağlamda ülkeler arasındaki bölüşüm konusunda çıkan anlaşmazlıklar giderek toplumun diğer alanlarına da sirayet etmektedir. Aslında, ekonomik anlamda çıkan herhangi bir sorun kademe kademe toplumun diğer alanlarını da etkilemektedir. Örneğin sosyal hayatı, siyasal hayatı, demokratik hayatı, temel hak ve hürriyetler noktasında telafisi zor hasarlara neden olmaktadır. Bunun en güncel örneği ise Suriye’de yıllardır devam eden iç savaş (?) nedeni ile yığınla ölüm ve yaşadıkları yerleri terk etmek durumunda kalan mültecilerin yaşadıkları dramadır.

İşte bütün bu ekonomik, sosyal ve siyasal hayatta meydana gelen olumsuzluklara ivedi olarak çözüm bulmak, ilgili sorunların en asgari düzeyde yaşanması veya hiç yaşanmaması için gerekli önlemleri almak, dünyanın birincil önceliği olmuştur, olmak da zorundadır. Bir yandan küresel boyuttaki anlaşmazlıklar, bir yandan güç ve iktidar kavgaları bir yandan gizli rekabet anlaşmaları gibi insanlık dışı tutum ve davranışlardan ötürü, gelişmiş ülkeler ile diğer ülkeler arasındaki makas daha da genişlemiştir.

Çalışma, tam da bu noktada önem kazanmaktadır. Çünkü söz konusu olumsuzlukların küresel boyutta, sık sık yaşanmaması için gerekli önlemlerin alınması elzem olmuştur. Bu nedenle uluslararası örgütlerin, ekonomik ve dolayısıyla diğer alanlardaki sorunlara çözüm bulmak için yoğunlaşmaları gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Dünyada meydana gelen başta ekonomik faaliyetlerin yönünü belirleyen, sonrasında küresel ekonomik sorunlar ile diğer sosyal aksaklıkları ortadan kaldırmaya çalışan çok çeşitli kurum, kuruluş, örgüt, dernek ve forum vardır. Bunlardan bir tanesi de uluslararası bir vakıf olan ve Merkezi Cenevre’de bulunan, Dünya Ekonomik Forumu’dur. Amacı uluslararası anlaşmazlıkları çözmek için bir platform sağlamaktır.

Bu çalışmada, önce Dünya Ekonomik Forumu ve düzenlediği konferanslar ile gerçekleştirilen zirvelere değinilecek, daha sonra ise tanımlayıcı istatistiklere dayanılarak açıklama yapılacaktır. 2016 Davos Zirvesi, ayrı bir değerlendirmeye tabi tutulacaktır. Bu bağlamda, öncelikle yazın taraması yapıldıktan sonra genel bir değerlendirme yapılarak, sonuç ve öneriler kısmı ele alınacaktır.

1. LİTERATÜR

Yapılan geniş kapsamlı bir araştırma sonucunda, konu ile ilgili fazla bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Yapılan çalışmaların büyük bir çoğunluğunun ise, gazete makaleleri ve politik notlardan ibaret olduğu ve daha çok 2016 yılını kapsadığı görülmüştür. Ayrıca konuyla ilgili web sayfaları gözden geçirilerek, kapsam genişletilmiştir. Söz konusu çalışmaların bazılarında aşağıda değinilmeye çalışılmıştır.

Dura, (2009). Dünya Ekonomik Forumunun Gizli Yüzü adlı makalesinde, yapılan zirvelere eleştirel bir şekilde yaklaşarak zirveleri, uluslararası kapitalizmin pazarlandığı bir yer olarak nitelendirmiştir.

Erdağ, (2016). 46. Dünya Ekonomik Forumu Davos'ta Başlıyor! Adlı yazısında, Davos buluşmasındaki katılımcıları, öne çıkan konuları ve Türkiye'yi kimin temsil edeceği gibi konulara değinmiştir.

Günaltay, (2016). Beş Soruda Dünya Ekonomik Forumu adlı makalesinde; katılımcılar, ele alınan konular ve bağımsız kuruluşların gündeme nasıl katkı sağlayacakları gibi konuları teorik çerçevede ele alarak değerlendirmiştir.

Güngör, (2016). Dördüncü Sanayi Devrimi (Başladı ama çok kişi yeni duyuyor!) adlı makalesinde, farklı bilgisayarlar tarafından üretilen makinaların aynı bilgisayar tarafından yönetileceği, dolayısıyla işsizliğin artacağı yönünde şüphelerinin olduğunu vurguluyor. Yani akıllı fabrika döneminin başladığından bahsediyor.

Hanedar, (2016). Davos 2016 ve Endüstri 4.0 adlı makalesinde, Davos Zirvesinin tarihçesini ele alarak, özellikle 2009 Zirvesine değinmiştir. Çünkü söz konusu zirvede, Davos denildiğinde kamuoyu, dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın İsrail Cumhurbaşkanı Simon Peres'e Kudüs konusu konuşulurken, literatüre one minute vakası olarak geçen, o sert tepkiyi aklına getirmektedir.

Öztürk, (2016). 2016 Davos'un Dünyasında Türkiye'nin Yeri adlı makalesinde, Türkiye'ye dair bir değerlendirme yaparak, eleştirel bir şekilde konuyu ele almıştır. Yazarın açıklamasına göre, bu toplantılarda 'konular' kadar ülkeler ve bölgeler de mercek altına alınıyor. Ülkelerin tanıtımı için büyük bir fırsat olan bu ortamda maalesef Türkiye, bu sene de itibarı eriyen ülke olarak öne çıkmıştır. Çünkü aynı zamanda NATO üyesi olan Türkiye yakın zamana kadar Ortadoğu'nun en büyük ekonomilerinden biri olmasına rağmen, bugünlerde bunlardan bahsedilmediğini savunmuştur.

Tuna, (2016). Küresel Risk İştahı Ne Diyor - Umutlu / Umutsuz? Adlı çalışmasında, Davos Dünya Ekonomik Forumu'nun ana teması olan "4. Sanayi Devrimi" altında, PwC tarafından Davos'ta açıklanan küresel CEO anketine göre CEO'ların %74'ünün jeopolitik riskler konusunda endişeli olduğu belirtilmiştir. Rapor, belirsizlik dönemlerinde CEO'ların küresel ekonomi ve iş büyümesi konularında daha az güvenli olduklarını gösteriyor. CEO'ların %45'i, bir taraftan teknoloji ve inovasyonun önemini vurgularken; yenilikçilik karşısında katlanılan maliyetleri birer bariyer olarak gördüklerinden bahsetmiştir.

2. DÜNYA EKONOMİK FORUMU

Dünyadaki konu ve problemler küresel bir boyut kazandıkça, söz konusu sorunların çözümleri için farklı aktörlerin katılımının sağlanması ve farklı bakış açılarının değerlendirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu bağlamda, özellikle 2000'li yıllardan beri isminden sıkça bahsedilen Dünya Ekonomik Forumu, önem kazanmıştır. Çünkü küresel boyuttaki bir sorun ancak geniş tabanlı bir uzlaş platformu aracılığı ile yakalanır ve çözüme ulaştırılır. Bu denli geniş bir katılım ise; farklı sektör ve bilim alanlarındaki insanları bir araya getiren, onların yenilikçi yaklaşımlarının test edilmesine imkân sağlayan bir yer olan Davos'ta sağlanmıştır.

1971 yılında Klaus Schwab tarafından kurulan ve dünyanın önde gelen 1000'e yakın uluslararası şirketi tarafından temsil edilen Forum, ilk önce Avrupa Yönetim forumu olarak adlandırılmış, 1987'de ise Dünya Ekonomik Forumu olarak değiştirilmiştir. Uluslararası anlaşmazlıkları çözmek için bir platform sağlamak amacını taşıyan söz konusu forum, Davos Kongre Merkezinde birinci Avrupa Yönetim Sempozyumunu gerçekleştirmiştir². Bundan sonraki dönemlerde artık Dünya Ekonomik Forumu, Davos'la özdeşleşmiştir.

Dura'ya (2009) göre, bütün dünyadan, en tanınmış siyasetçi ve işadamlarının davet edildiği forum, küresel kapitalizmin pazarlandığı bir yer olmuştur. Bunun da temel amacı, Amerikan tekeli sermayesinin dünya egemenliğini sürdürmesinin sağlanmasıdır (Dura, 2009). Yine de Wikipedia'ya göre, 1974 yılında siyasi liderlerin ilk kez davet edildiği forum, önemli kararlara imza atmıştır. Örneğin Türkiye ile Yunanistan arasında imzalanan, 1988 yılındaki Davos Deklarasyonu ile savaşın eşliğinden dönülmüştür. Öte yandan, İsrail askerlerinin Filistin topraklarından çekilmesi konusu ve Almanya'nın birleşme fikri 1990 yılında Davos'ta ortaya atılmıştır. Kyoto sözleşmesi çerçevesinde ise 2000'li yıllarda, çevre politikaları ve Afrika ülkelerine yardım konuları Davos'ta gündemin ilk sıralarında yer almıştır.

Ayrıca, dünyanın çeşitli yerlerinde ve değişik isimler altında, her yıl konferanslar serisi düzenlenmektedir, Dünya Ekonomik Forumu. Mesela Çin'de, Yeni Şampiyonlar Konferansı, Avrupa ve Orta Asya, Afrika ve Orta Doğu gibi bölgesel konferanslar düzenlenmiştir. Hatta 2008 yılında Dubai'de, yoğun sorun ve geniş katılım ile Küresel Gündem Zirvesini başlatmıştır (Wikipedia). Forum, gerçekleştirdiği konferansların başka çeşitli raporları yayınlamakta ve üyelerinin sektör temelli çalışmalarını desteklemektedir.

3. ZİRVELER

Dünya Ekonomik Forumu ilk kez 1971 yılında toplanmıştır. O günden günümüze 45 kez yapılan zirvelerin gündemi, küresel sorunlara göre şekillenmiştir. Her dönemde ortak amaç, iktisadi ve sosyal alanlardaki anlaşmazlıklara geniş katılımlı olarak çözüm bulmaya çalışmak olmuştur. (Hanedar, 2016). Uluslararası anlaşmazlıkları çözmek için bir platform sağlamak amacını taşıyan Dünya Ekonomik Forumu, Davos Kongre Merkezinde birinci Avrupa Yönetim Sempozyumunu gerçekleştirdikten sonra Davos zirveleri ile anılmaya başlanmıştır.

NTV'ye göre Davos, 1973'teki petrol krizinden sonra enerji eksenli uluslararası yeni siyaset ve yeni rekabet koşullarının ele alındığı bir platform olmuştur. Bu dönemde petrolle kurgulanan dış politika anlayışı egemen olmuştur.

Davos zirveleri 1979'da kurumsal bir yapıya kavuşmuştur. O günden bu yana forum, başlangıçtaki yönünü Avrupalı işadamları için uluslararası pazarlarda oluşan fırsatları değerlendirmek için bir saha olarak belirlenmiştir. Bu durum aradan geçen 35 yılda, bütün dünyanın şirket yöneticilerinin üyesi olduğu bir platform olmasına yol açmıştır.

2000'li yıllara gelindiğinde ise Davos'ta, Kyoto sözleşmesi gereğince çevre politikaları ve yoksullukla mücadele ön plana çıkmıştır. Bir istisna olarak 11 Eylül saldırısından dolayı Dünya Ekonomik Forumu toplantısı, New York'ta yapılmıştır. Bununla şehrin, sosyal ve ekonomik hayatına katkı sağlamak amaçlanmıştır (Dura, 2016).

² https://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%BCnya_Ekonomik_Forumu. E.T. 4.5.2016

Zaman ilerledikçe küresel ekonomik gündem de değişmeye başlamıştır. Örneğin 2004 ve 2005 yıllarında uygulanan Neo-Liberal politikaların, ortaya çıkardığı negatif etkilerin giderilmesine yönelik çalışmalar ağırlık kazanmıştır. Ayrıca atmosfere zararlı gazların olabildiğince azaltılması konusu tartışılır hale gelmiştir.

2009 Davos Zirvesinin Türkiye için ayrı bir önemi vardır. Çünkü bu zirvede Dönemin Başbakanı Erdoğan ve İsrail Cumhurbaşkanı Peres arasında Gazze konulu Panelde, sert bir tartışma yaşanmıştır. Literatüre One Minute krizi olarak geçen bu hadiseden sonra Başbakan bir daha Davos'a gitmemiştir³. Sonuçta Davos, dünya gündemini belirleyen yer olarak faaliyetlerine devam etmektedir.

4. 2016 DAVOS ZİRVESİ

Bu yılki zirveye, Dördüncü Sanayi Devrimi diğer adıyla Endüstri 4.0 sloganı seçilmesine rağmen, terör ve mülteci krizi gündemin başlıca konusu olmuştur (Günaltay, 2016; Hanedar, 2016). Günümüzde başladığı varsayılan dördüncü sanayi devriminin, önümüzdeki on yıllık sürecin sanayisini şekillendireceği tahmin edilmektedir (Uras, 2016). Türkiye'nin buna göre strateji belirlemesi son derece önem arz etmektedir. Aksi takdirde diğer devrimlerde olduğu gibi bu dönemin de yakalanmaması söz konusu olabilir.

Önceki sanayi devrimleri, seri üretimi ve dijital yetenekleri hayatımıza katmıştır. Bu Dördüncü Sanayi Devrimi, temelde farklıdır. Çünkü bu devrimin, geleceği şekillendireceği düşünülmektedir. Başka bir deyişle dünyada söz sahibi olmak isteyen her devlet, 4. Sanayi devrimini yakalamak zorundadır.

Türkiye, bölgesel güç olmak ve oluşan yeni dünya düzeninde etkin bir rol almak istiyorsa çağın gerekliliklerine uygun teknolojik gelişimi sağlaması ve katma değeri yüksek ürünlerde yoğunlaşarak, imalat ve montaj sanayiine bağımlılıktan kurtulması gerekmektedir (Hanedar, 2016).

2016 Davos Zirvesine katılım, bilim adamlarından siyasilere, sanatçı ve medyaya kadar çok geniş bir kesimi kapsıyor. 2016 Davos zirvesinde, 100'den fazla ülke temsil edilmiştir. Başlıca gündem konuları ise; mülteci krizi, küresel konjonktör kriz, Dünya bankası ve Uluslararası Para Fonu gibi dünya kurumlarının, büyüme beklentilerini düşürmesi ve hammadde özellikle petrol fiyatlarındaki gerilemeden kaynaklanan olumsuzluklar olmuştur (Erdağ, 2016; Blanke, 2016). İnsani Gelişme Vakfı'nın Stratejik Yönetim Danışma Kurulu Başkanına göre ise, İstihdam ve İşsizlik, Dünya Ekonomik Forumu'nun Merkezine oturmuştur. Ayrıca, IHS Danışmanlığın baş ekonomisti Nariman Behravesht'e göre, finansal sorunlar karşısında, Çin'in uyguladığı yetersiz politikalar, ekonomik durgunluğun artırması yönündeki riski daha da artıracığı düşünüldüğünden bu konu da ele alınmıştır. Görüldüğü gibi 2016 Davos Zirvesinin gündemi, çoğunlukla ekonomik, sosyal ve siyasal anlamda yaşanan olumsuzluklardan oluşmaktadır. Kısaca dünyaya hakim olan kaos zirveye yansımıştır.

Sosyal adaletsizliğin hiç olmadığı kadar arttığı günümüzde, son derece önemli küresel anlaşmazlıkların çıkması kaçınılmaz olmuştur. Çünkü dünya gayri safi milli hasılasının yaklaşık yarısını, dünya nüfusunun %1'i elinde bulundurmaktadır (Hanedar, 2016). Bu durum istihdamdaki dengeleri de etkilemektedir. Zira dünyanın en büyük 15 (G-15) ekonomisi

³ http://www.ntv.com.tr/ekonomi/gundem-belirleyen-kasabadavos,Va22LyG3pEKmh1H9nU6lbg?_ref=infinite

istihdamın yaklaşık %65'ini elinde bulundurmaktadır. Hele ki Endüstri 4.0 devrimi ile artan yapay zeka ile donatılmış robotların artmasının işsizliği, daha da artıracığı beklenmektedir⁴. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün tahminine göre küresel işsizlik, 2020 yılına kadar 10 milyon daha artacaktır. Bu artışın büyük bir kısmının ise ofis ve yönetsel sektörde gerçekleşeceği öngörülmektedir. 4. Sanayi devriminin ortaya çıkardığı yenilikler sayesinde, özellikle sağlık sektörü başta olmak üzere her sektörde iş kaybına neden olmaktadır. Bu sektörleri enerji ve finansal sektör takip etmektedir.

Bu nedenle CEO'lar, PwC tarafından Davos'ta açıklanan küresel CEO anketine göre, küresel ekonominin tıkanmasından endişe duymaya başlamışlardır. Bu konuların gündemde olduğu bir ortamda, bu yıl 46.sı gerçekleşen ve ağırlıkla jeopolitik risklerin üzerinde durulduğu Davos Dünya Ekonomik Forumu'nun ana teması olan "4. Sanayi Devrimi" altında, PwC tarafından Davos'ta açıklanan küresel CEO anketine göre CEO'ların %74'ü jeopolitik riskler konusunda endişelidir. Belirsizlik dönemlerinde CEO'ların küresel ekonomi ve iş büyümesi konularında daha az güvenli olduklarını gösteriyor. CEO'ların %45'i, yenilikçilik karşısında katlanılan maliyetleri birer bariyer olarak değerlendirmekle birlikte, aynı zamanda teknoloji ve inovasyonun önemini vurgulamaktadırlar (Tuna, 2016). Çünkü inovasyon, yeni endüstriler yaratmak, ekonomik büyüme sağlamak, rekabet avantajı elde etmek ve hem özel sektör girişimlerini hem de kamu sektörü girişimlerini etkili bir şekilde yürütebilmek için temel bir kavram olarak değerlendirilmektedir (Kalay ve Ozturk 2016; Kalay ve Lynn, 2015).

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Son yıllarda ortaya çıkan, güncel ve ivedi çözüm bekleyen yığınla ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar olmuştur. Bunların başında, bu yılki Davos Zirvesinin ana temasını oluşturan mülteci krizi gelmiştir. Mülteci krizinin yanı sıra konjonktör krizi ve ilerleyen teknoloji karşısında önlenemeyen işsizlik de gündemin baş konuları arasında yerini almıştır. Bu nedenle 4. Sanayi devriminin gerisinde kalmamak için katma değeri yüksek ürünlerin üretilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla Dünya Ekonomik Forumu'nun, bütün dünyayı ilgilendiren sorunları büyüteç altına alması gerekmektedir.

Davos, bazen elitler toplantısı olarak eleştirilmiştir olsa da, sık sık politika yapıcılar arasında anlamlı bir tartışma ve uzlaşma için sahne olmuştur. Örneğin 1994 yılında, Filistin lideri Yaser Arafat ve İsrail dışişleri bakanı Şimon Peres, el ele tutuşacak aşamaya gelmişlerdir. Aynı şekilde altı yıl önce, 1988 yılında, Yunanistan ve Türkiye, Davos Deklarasyonu ile savaşın eşiğinden dönmüşlerdir.

Davos'un önemi, dünyayı daha iyi bir yaşanacak yer haline getirmek çabasından kaynaklanmaktadır. Ancak bunu pek de başardığı söylenemez. Çünkü bugün dünyaya bakıldığında sorunların her geçen gün arttığı ve daha da kötüye gittiği görülmektedir.

Günümüzde başladığı varsayılan dördüncü sanayi devriminin, önümüzdeki on yıllık sürecin sanayisini şekillendireceği tahmin edilmektedir. Bu nedenle Türkiye'nin katma değeri yüksek, inovasyonu ön plana çıkararak işletmeler aracılığı ile sanayisini tasarlaması gerekmektedir. Türkiye'nin buna göre strateji belirlemesi son derece önem arz etmektedir. Aksi takdirde diğer devrimlerde olduğu gibi bu dönemin de yakalanmaması söz konusu olabilir.

⁴ <http://ingev.org/haberler/istihdam-ve-issizlik-dunya-ekonomik-formununun-merkezindeydi/> E.T. 13.5.2016.

Sonuç olarak gündemin baş döndürücü bir hızla değiştiği günümüzde, aynı şekilde sorunlar da daha karmaşık hale gelmektedir. Bu nedenle dünyanın bir köşesinde ve hayatın bir alanında meydana gelen bir sorun, dalga dalga toplumun diğer alanlarına sirayet etmekte ve dünyaya yayılmaktadır. Sosyal ve ekonomik yaşam alanlarında ortaya çıkan bu sorunların çözümü için bir platform olan Dünya Ekonomik Forumu'nun, daha etkin çalışması yönünde bir fikir birliğinin olması ve yaptırım gücüne sahip olması gerekmektedir diye düşünülebilir.

Kaynakça

Dura, C., (2009), "Dünya Ekonomik Forumunun Gizli Yüzü", 2007-2011, Makale Arşivi, <http://www.cihandura.com/arsiv/sicagi-sicagina/709.html>. E.T. 22.04.2016.

Bahrevesh., N., (2016). Davos'ta ana tema 4. Sanayi Devrimi, euronews. <http://tr.euronews.com/2016/01/19/davos-ta-ana-tema-4-sanayi-devrimi/>

Blanke., J., (2016). Davos'ta ana tema 4. Sanayi Devrimi, euronews. <http://tr.euronews.com/2016.01.19/davos-ta-ana-tema-4-sanayi-devrimi/>

Erdağ, N., (2016). "46. Dünya Ekonomik Forumu Davos'ta Başlıyor!" <http://www.nevzaterdag.com/46-dunya-ekonomik-forumu-davosta-basliyor/> E.T. 29.4.2016.

Günaltay, A., (2016). "Beş Soruda Dünya Ekonomik Formu", Mad efor Minds (DW), Ekonomi. <http://www.dw.com/tr/be%C5%9F-soruda-d%C3%BCnya-ekonomik-forumu/a-18991310>. E.T. 27.04.2016.

Güngör, U., (2016). "Dördüncü Sanayi Devrimi (Başladı ama çok kişi yeni duyuyor!)", 20.01.2016 tarihli Milliyet Gazetesi, Milliyet.com.tr.

Hanedar, F., (2016). Davos 2016 ve Endüstri 4.0, Baran Dergisi, Sayı, 473.

Kalay, F., Ozturk, T., (2016). The Impact of Transformational Leadership on Management Innovation: An Empirical Research in Turkey. Research Journal of Business and Management, 3(1), pp, 97-106.

Kalay, F., Lynn, G.S., (2015). The Impact of Strategic Innovation Management Practices on Firm Innovation Performance. Research Journal of Business and Management, 2(3), 412-429.

Tuna, M., (2016). Küresel Risk İştahı Ne Diyor - Umutlu / Umutsuz? Geniş Açık - TÜYİD - Yatırımcı İlişkileri Derneği, Yönetim Kurulu Üyesi.

Öztürk, İ., (2016). 2016 Davos'un Dünyasında Türkiye'nin Yeri, <http://www.ozgurduince.com/ibrahim-ozturk/2016-davos-039-un-dunyasinda-turkiye-039-356/>

<http://tr.euronews.com/2016/01/19/davos-ta-ana-tema-4-sanayi-devrimi/>

https://tr.wikipedia.org/wiki/D%C3%BCnya_Ekonomik_Forumu#Tarih.C3.A7e E.T. 20.04.2016.

<http://www.kanalahaber.com/haber/ekonomi/davos-zirvesi-nedir-nerede-yapilacak-ve-davosa-kimler-katilacak-2016-281332/>

<http://ingev.org/haberler/istihdam-ve-issizlik-dunya-ekonomik-formunun-merkezindeydi/>

http://www.ntv.com.tr/ekonomi/gundem-belirleyen-kasaba-davos,Va22LyG3pEKmh1H9nU6lbg?_ref=infinite